

DRAGAGGI ÉS TÁRSAI

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)
2005. január 13.*

A C-117/03. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Consiglio di Stato (Olaszország) a Bírósághoz 2003. március 18-án érkezett, 2002. december 17-i végzésével terjesztett elő az előtte

a **Società Italiana Dragaggi SpA és társai**

és

a **Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti**, valamint

a **Regione Autonoma del Friuli-Venezia Giulia**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, C. Gulmann (előadó), J.-P. Puissochet, N. Colneric és J. N. Cunha Rodrigues bírák,

* Az eljárás nyelve: olasz.

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: M. Múgica Azarmendi főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2004. június 9-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a saját nevében és az Associazione Temporanea di Imprese Mantovani SpA, valamint a HAM BV megbízottjaként eljáró Società Italiana Dragaggi SpA képviseletében R. Titomanlio avvocato,
- a Regione Autonoma del Friuli-Venezia Giulia képviseletében G. Marzi avvocato,
- a Francia Köztársaság képviseletében C. Mercier, meghatalmazotti minőségben,
- a Svéd Királyság képviseletében A. Kruse, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében M. van Beek és L. Cimaglia, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2004. július 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatali kérelem a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.; a továbbiakban: irányelv) 4. cikke (5) bekezdésének, 6. cikke (3) bekezdésének, valamint 21. cikkének értelmezésére vonatkozik.

- 2 Ezt a kérelmet a Società Italiana Dragaggi SpA (a továbbiakban: Dragaggi) és a Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti (Infrastrukturális és Közlekedési Minisztérium), valamint a Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia (Friuli-Venezia Giulia autonóm tartomány) között folyamatban levő jogvita keretén belül terjesztették elő a monfalconei kikötő feltöltött területének üledékkotrési és üledéklerakási munkálataira vonatkozó szerződésnek az odaítélő hatóság általi megsemmisítése tárgyában.

Jogi háttér

A közösségi jog

- 3 Az irányelv hatodik preambulumbekzdése szerint „ahhoz, hogy gondoskodni lehessen a közösségi érdekeltsgű természetes élőhelyek és fajok kedvező védettségi állapotának helyreállításáról, illetve fenntartásáról, különleges természetvédelmi területeket kell kijelölni egy egységes európai ökológiai hálózat előre meghatározott ütemtervnek megfelelő létrehozása érdekében”.

- 4 Az irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében a „különleges természetmegőrzési területek egységes európai ökológiai hálózatát Natura 2000 néven hozzák létre [helyesen: Natura 2000 néven létrehozzák a különleges természetvédelmi területek egységes európai ökológiai hálózatát]. Az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusokat magában foglaló, továbbá a II. mellékletben felsorolt fajok élőhelyeül szolgáló természeti területekből álló hálózat célja [az], hogy biztosítsa az érintett természetes élőhelytípusok, valamint az érintett fajok élőhelyeinek kedvező védettségi állapotának fenntartását vagy adott esetben helyreállítását természetes kiterjedésükön illetve elterjedési területükön belül”.
- 5 Az irányelv 4. cikkének szövegezése a következő:

„(1) A III. mellékletben (1. szakasz) meghatározott követelmények és a vonatkozó tudományos ismeretek alapján minden egyes tagállam benyújtja a megfelelő természeti területek javasolt jegyzékét, amelyben feltüntetik, hogy az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusok, illetve a II. mellékletben felsorolt őshonos fajok közül melyek fordulnak elő az egyes természeti területeken. [...]

Az irányelvről szóló értesítést követő három éven belül a jegyzéket megküldik a Bizottságnak, az egyes természeti területekre vonatkozó tájékoztatással együtt. [...]

(2) A III. mellékletben (2. szakasz) meghatározott követelmények alapján, továbbá az 1. cikk c) pontjának iii. alpontjában említett öt bioföldrajzi régió, valamint a 2. cikk (1) bekezdésében említett terület egészének keretén belül a Bizottság — a tagállamokkal egyetértésben — az általuk készített jegyzékek felhasználásával összeállítja a közösségi jelentőségű természeti területek jegyzékének tervezetét, amely megállapítja, hogy mely természeti terület foglal magában egy vagy több elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust, vagy mely szolgál veszélyeztetett faj élőhelyeként [helyesen: amely felsorolja azokat a területeket, ahol egy vagy több elsődleges fontosságú természetes élőhelytípus található, illetve amelyek egy vagy több veszélyeztetett fajnak adnak otthont].

Azon tagállamok, amelyek területének több mint 5%-át egy vagy több elsődleges fontosságú természetes élőhelytípus és veszélyeztetett faj élőhelyéül szolgáló természeti terület teszi ki, a Bizottsággal egyetértésben kérelmezhetik a III. mellékletben (2. szakasz) felsorolt követelmények rugalmasabb kezelését a területükön található, közösségi jelentőségű természeti területek kiválasztása során.

A Bizottság a 21. cikkben megállapított eljárással összhangban hagyja jóvá a közösségi jelentőségű természeti területek jegyzékét, amely megállapítja, hogy mely természeti terület foglal magában egy vagy több elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust, vagy mely szolgál veszélyeztetett faj élőhelyeként [helyesen: amely felsorolja azokat a területeket, ahol egy vagy több elsődleges fontosságú természetes élőhelytípus található, illetve amelyek egy vagy több veszélyeztetett fajnak adnak otthont].

(3) A (2) bekezdésben említett jegyzéket az ezen irányelvről szóló értesítéstől számított hat éven belül kell elkészíteni.

(4) Egy közösségi jelentőségű természeti terület (2) bekezdésben megállapított eljárással összhangban történő jóváhagyása után az érintett tagállam a lehető leghamarabb — de legkésőbb hat éven belül — különleges természetvédelmi területté nyilvánítja az érintett területet, és meghatározza annak különös fontosságát annak alapján, hogy az egyes természeti területek mennyire fontos szerepet töltenek be az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusok, illetve a II. mellékletben felsorolt fajok kedvező védettségi állapotának biztosításával történő fenntartása illetve helyreállítása, valamint a Natura 2000 hálózat egységessége szempontjából, figyelembe véve továbbá, hogy milyen mértékben fenyegeti a károsodás vagy a pusztulás veszélye az egyes természeti területeket.

(5) Amint egy természeti terület felvételre kerül a (2) bekezdés harmadik albekezdésében említett jegyzékbe, a 6. cikk (2), (3) és (4) bekezdését kell rá alkalmazni.”

6 Az irányelv III. melléklete 2. szakaszának 1. pontja értelmében „[v]alamennyi, a tagállamok által az 1. szakaszban megjelölt, kiemelt jelentőségű természetes élőhelytípust és/vagy kiemelt jelentőségű fajt tartalmazó terület közösségi jelentőségű területnek tekintendő”.

7 Az irányelv 6. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„[...]

(2) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a különleges természetvédelmi területeken található olyan természetes élőhelytípusok és olyan fajok élőhelyei károsodásának és megzavarásának megakadályozására, amelyek céljára az egyes területeket kijelölték, amennyiben a zavarás mértéke ezen irányelv céljaira tekintettel jelentős hatással lehet [helyesen: A tagállamok — amennyiben úgy ítélik, hogy a zavarás mértéke jelentős hatással lehet ezen irányelv céljaira — megteszik a megfelelő intézkedéseket ahhoz, hogy megakadályozzák a különleges természetvédelmi területeken található olyan természetes élőhelytípusok, illetve fajok élőhelyei károsodását és zavarását, amelyek számára az egyes területeket kijelölték].

(3) Figyelembe véve az adott természeti terület védelmével kapcsolatos célkitűzéseket, megfelelő vizsgálatot kell folytatni minden olyan terv vagy program hatásait illetően, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de akár önmagában, akár pedig más terv vagy program részeként valószínűleg jelentős hatással lesz arra. A természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának eredményét figyelembe véve, továbbá a (4) bekezdés rendelkezéseinek értelmében az illetékes nemzeti hatóságok csak azután hagyják jóvá az érintett tervet vagy programot, ha megbizonyosodtak arról, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét, és miután — adott esetben — kikérték a lakosság véleményét is.

(4) Amennyiben a természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának kedvezőtlen eredménye ellenére valamely elsődlegesen fontos, társadalmi vagy gazdasági jellegű közösségi érdekre figyelemmel — alternatív megoldás hiányában — mégis végre kell hajtani egy tervet vagy programot, a tagállam minden szükséges kiegyenlítő intézkedést megtesz a Natura 2000 általános egységességének megóvása érdekében. A tagállam az elfogadott kiegyenlítő intézkedésekről értesíti a Bizottságot.

Amennyiben az érintett természeti terület elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust foglal magában és/vagy veszélyeztetett faj élőhelyeül szolgál, kizárólag az emberi egészséggel, a közbiztonsággal vagy a környezet szempontjából elsődlegesen fontos előnyökkel kapcsolatos, továbbá — a Bizottság véleménye szerint — a közérdek kényszerítő indokain alapuló szempontokat lehet érvényesíteni.”

- 8 Az irányelv 21. cikke értelmében a tervezett intézkedésekről bizottsági eljárás keretében döntenek.

- 9 Az irányelv 23. cikke értelmében a tagállamok az értesítéstől számított két éven belül kötelesek az irányelvet a belső jogrendbe átültetni. Ez az értesítés 1992. június 10-én megtörtént.

A nemzeti szabályozás

- 10 Az irányelv az olasz jogrendbe a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló 92/43/EGK irányelv végrehajtásáról szóló, 1997. szeptember 8-i 357. sz. köztársasági elnöki rendelettel (*GURI* nr. 284, supplemento ordinario nr. 219/L, 1997. október 23., a továbbiakban: 357/97 rendelet) került átültetésre.

- 11 A 357/97 rendelet 4. cikke a védelmi intézkedéseket különösen a közösségi jelentőségű területek Bizottság által jóváhagyott jegyzékének összeállításához köti.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 12 A Dragaggi 2001. május 14-én elnyerte a monfalconei kikötő feltöltött területének üledékkotrási és üledéklerakási munkálataira vonatkozó szerződést.
- 13 Négy hónappal később az ajánlatkérő hatóság megsemmisítette a szerződés-odaítélési eljárás során hozott határozatot azzal az indokkal, hogy a feltöltött területet, amelyre a munkálatokból származó üledéket lerakták volna, közösségi érdekelttségű területté minősítették, amelyet a vonatkozó nemzeti szabályozás értelmében hatásvizsgálatnak kell alávetni. Márpedig az illetékes hatóság szerint e vizsgálatnak nem lehetett volna kedvező eredménye.
- 14 A Dragaggi a Tribunale Amministrativo Regionale del Friuli-Venezia Giulia (Olaszország) előtt vitatta az odaítélést megsemmisítő határozat jogszerűségét. Különösen arra hivatkozott, hogy a „Timavo-torkolat” területének a közösségi jelentőségű területek közé sorolása még nem fejeződött be; a kotrási projekttel érintett feltöltött terület a torkolat területén található. Noha az olasz hatóságok megküldték a Bizottságnak a „Timavo-torkolatot” is tartalmazó javasolt jegyzéket, a Bizottság a közösségi jegyzéket még nem hagyta jóvá az irányelv 4. cikke

(2) bekezdése harmadik albekezdésével összhangban. Ennélfogva a területre jelentős hatást gyakorló projektek előzetes vizsgálatának kötelezettségét sem lehetett még alkalmazni.

- 15 Ítéletében a fenti bíróság elutasította azt az érvet, miszerint a projektekre még nem alkalmazandó hatásvizsgálati eljárás. A Tribunale amministrativo regionale del Friuli-Venezia Giulia álláspontja szerint amennyiben valamely tagállam — a jelen esethez hasonlóan — megjelölt egy elsődleges fontosságú természetes élőhelyet tartalmazó területet, és azt feltüntette a Bizottságnak javasolt jegyzékben, az irányelv III. melléklete 2. szakaszának 1. pontja alapján e területet közösségi jelentőségű területnek kell tekinteni. Ebből következően az irányelv 4. cikke (5) bekezdésének értelmében e területet alá kell vetni az ugyanezen irányelv 6. cikkének (2)–(4) bekezdésében szabályozott védelmi intézkedéseknek, és különösen a (3) bekezdésben előírt hatásvizálatnak.
- 16 Az említett bíróság álláspontja szerint kizárólag e megközelítés alkalmas arra, hogy logikus értelmet adjon az irányelvnek, amelynek — mégha csak védelmi intézkedésként is — közvetlenül alkalmazhatónak kell lennie, amennyiben biztosítani kívánja az élőhelyek vagy az eltűnéssel és kihalással veszélyeztetett fajok védelmét. Egyébiránt a Tímovo-torkolatnak az elsődleges fontosságú területek közé sorolását indítványozó aktusokat — különösen a környezetvédelmi miniszter 2000. április 3-i rendeletét — senki sem támadta meg.
- 17 Mivel a Tribunale amministrativo regionale del Friuli-Venezia Giulia szükségesnek tartotta a hatásvizsgálatot, helyt adott a Dragaggi további kifogásainak, miszerint nem kérték ki a projekt megvalósítása során érintett személyek véleményét, a szerződésre vonatkozó aktusok megsemmisítése előtt nem vették figyelembe a projektben elfogadott megoldásokkal alternatív megoldásokat, és az illetékes hatóság nem vizsgálta annak a lehetőségét, hogy bizonyos feltételek mellett kedvező véleményt adjon.

- 18 A Dragaggi fellebbezést terjesztett a Consiglio di Stato elé, a Tribunale amministrativo regionale del Friuli-Venezia Giulia ítélete ellen. Különösen azt az érvet ismételte a Consiglio di Stato előtt, amely szerint az irányelv 4. cikkének (5) bekezdése kizárólag a közösségi jegyzék létrehozását követően rendeli el az ugyanezen irányelv 6. cikke szerinti védelmi intézkedések alkalmazását. Ezt az álláspontot támasztja alá a 357/97 rendelet 4. cikke, amely úgy rendelkezik, hogy a védelmi intézkedéseket a területnek a közösségi jegyzékbe történő felvételét követő 3 hónapon belül kell elfogadni.
- 19 A Consiglio di Stato rámutat arra, hogy mivel az elsődleges fontosságú természetes élőhelyeket magukban foglaló közösségi jelentőségű területeknek a javasolt jegyzékébe történő felvétele tisztán deklaratív jellegű aktusnak tűnik, amelyhez nincs szükség mérlegelési jogkör gyakorlására a közösségi szerv részéről, az irányelv 4. cikke (5) bekezdésének a Tribunale amministrativo regionale del Friuli-Venezia Giulia által elfogadott értelmezését nem lehet nyilvánvalóan megalapozatlannak tekinteni.
- 20 Ezen körülmények között a Consiglio di Stato úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Az 1992. május 21-i 92/43/EGK rendelet 4. cikkének (5) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az irányelv 6. cikke és különösen a 6. cikkének (3) bekezdése szerinti intézkedések kizárólag a területek jegyzékének a 21. cikkel összhangban történő végleges, közösségi szintű jóváhagyása után kötelezőek a tagállamok számára, vagy épp ellenkezőleg: úgy kell értelmezni, hogy a védelmi intézkedések szokásos hatálybalépése időpontjának meghatározásán túl különbséget kell tenni a deklaratív és a konstitutív felvétel között (az elsőbe az elsődleges fontosságú területek felvétele tartozik), valamint hogy az élőhelyek védelmére irányuló irányelv

hatékony érvényesülésének védelme céljából úgy kell tekinteni, hogy amint valamely tagállam kijelölt egy közösségi jelentőségű természeti területet, ahol természetes élőhelytípus található, illetve amely elsődleges fontosságú faj élőhelyéül szolgál, kötelező a területre jelentős hatást gyakorló tervek és projektek hatásvizsgálata, már azelőtt, hogy a Bizottság a területek javasolt jegyzékét összeállította, vagy e listát az irányelv 21. cikkével összhangban véglegesen jóváhagyta volna, vagyis lényegében már a nemzeti jegyzék összeállításától fogva?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 21 Emlékeztetni kell arra, hogy az irányelv 4. cikkének (5) bekezdése értelmében az irányelv 6. cikkének (2)–(4) bekezdésében előírt védelmi intézkedéseket kizárólag a Bizottság által az irányelv 21. cikke által előírt eljárás szerint jóváhagyott közösségi jelentőségű területek jegyzékében az irányelv 4. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdésével összhangban szereplő területek vonatkozásában kell alkalmazni.
- 22 Az a tény, hogy az irányelv III. melléklete 2. szakaszának 1. pontja szerint valameny-nyi, a tagállamok által a III. melléklet 1. szakaszában foglaltak szerint kijelölt, természetes élőhelyet magában foglaló és/vagy elsődleges fontosságú fajok élőhelyeként szolgáló területet közösségi jelentőségű területnek kell tekinteni, e területek vonatkozásában önmagában még nem teszi alkalmazhatóvá az irányelv 6. cikkének (2)–(4) bekezdésében előírt védelmi rendet azelőtt, hogy e területek — az irányelv 4. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdésével összhangban — felkerülnének a közösségi jelentőségű területek Bizottság által jóváhagyott jegyzékébe.

- 23 Nem adhatunk helyt a kérdést előterjesztő bíróság által felvetett, ezzel ellentétes feltevésnek, amely szerint ha valamely tagállam — az alapügyhöz hasonlóan — elsődleges fontosságú élőhelynek otthont adó területként határozott meg egy területet, és azt felvette a Bizottság számára az irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerint benyújtott jegyzékbe, akkor ezt a területet az irányelv III. melléklete 2. szakaszának 1. pontja értelmében közösségi jelentőségű területnek kell tekinteni, és ennél fogva az irányelv 4. cikkének (5) bekezdése értelmében alá kell vetni az irányelv 6. cikkének (2)–(4) bekezdésében előírt védelmi intézkedéseknek.
- 24 Ez a feltevés egyrészt ellentétes az irányelv 4. cikke (5) bekezdésének szövegezésével, amely kifejezetten ahhoz köti a védelmi intézkedések alkalmazását, hogy az érintett terület — az irányelv 4. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdésével összhangban — felkerüljön a közösségi jelentőségű területek Bizottság által jóváhagyott jegyzékébe. Másrészt pedig a fenti feltevés feltételezi, hogy amikor valamely tagállam egy területet természetes élőhelyet magában foglaló vagy elsődleges fajok élőhelyeként szolgáló területként jelöl meg, és ezt szerepelteti a Bizottság számára az irányelv 4. cikke (1) bekezdésével összhangban megküldött jegyzékben, a Bizottságnak e területet fel kell vennie az általa az irányelv 21. cikke szerinti eljárásnak megfelelően jóváhagyott és az irányelv 4. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdésében említett közösségi jelentőségű területek jegyzékébe. Ha ez így lenne, a Bizottságnak nem lenne lehetősége arra, hogy a közösségi jelentőségű területek tervezett jegyzékének a tagállamokkal egyetértésben és az irányelv 4. cikke (2) bekezdésének első albekezdése értelmében történő összeállításakor fontolóra vegye egyes — valamely tagállam által természetes élőhelyet magában foglaló vagy elsődleges fontosságú faj élőhelyéül szolgáló területnek javasolt — területek jegyzékből való kizárását, még abban az esetben is így lenne, ha a Bizottság az érintett tagállam ellentétes álláspontja ellenére úgy vélné, hogy egy bizonyos terület nem foglal magában természetes élőhelytípusokat és/vagy nem szolgál elsődleges fontosságú fajok élőhelyéül az irányelv III. melléklete 2. szakaszának 1. pontja értelmében. Márpedig ez a helyzet ellentétes lenne az irányelvnek a III. melléklet 2. szakaszának 1. pontjával összefüggésben értelmezett 4. cikke (2) bekezdésének első albekezdésével.

- 25 A fentiekből az következik tehát, hogy az irányelv 4. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az irányelv 6. cikkének (2)–(4) bekezdésében előírt védelmi intézkedéseket kizárólag azon területek vonatkozásában kell alkalmazni, amelyek — az irányelv 4. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdésével összhangban — szerepelnek a közösségi jelentőségű területeknek a Bizottság által az irányelv 21. cikkében előírt eljárás szerint jóváhagyott jegyzékében.
- 26 Ebből azonban nem következik, hogy a tagállamoknak nem kell védeniük a területeket attól a pillanattól fogva, hogy azokat az irányelv 4. cikke (1) bekezdésének alapján a Bizottság számára megküldött javasolt nemzeti jegyzékben mint közösségi jelentőségű területként meghatározható területet tüntetik fel.
- 27 E területek e pillanattól történő megfelelő védelme hiányában ugyanis könnyen veszélybe kerülhet a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelmére vonatkozó — az irányelv hatodik preambulumbekkezdésében, valamint a 3. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott — cél megvalósítása. Az ilyen helyzet annál is inkább súlyos lenne, mert elsődleges fontosságú természetes élőhelytípusokat vagy fajokat érintene, amelyek érdekében — az őket sújtó fenyegetések miatt — szükséges lenne a védelmükre irányuló intézkedések mielőbbi végrehajtása, az irányelv ötödik preambulumbekkezdésében javasoltak szerint.
- 28 A jelen ügyben emlékeztetni kell arra, hogy a közösségi jelentőségű területek javasolt nemzeti jegyzékében olyan területeket kell feltüntetni, amelyek nemzeti szinten megfelelő ökológiai érdeket képviselhetnek a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelmére vonatkozó, az irányelv által meghatározott cél vonatkozásában (lásd a C-371/98. sz., First Corporate Shipping-ügyben 2000. november 7-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-9235. o.] 22. pontját).

29 Ennélfogva nyilvánvaló, hogy az irányelv értelmében a közösségi jelentőségű területeknek a Bizottság számára megküldött javasolt nemzeti jegyzékében szereplő területek vonatkozásában — amelyek között szerepelnek különösen az elsődleges fontosságú élőhelyeket magukban foglaló vagy elsődleges fontosságú fajok élőhelyéül szolgáló területek is — a tagállamoknak az említett ökológiai érdek védelmének megfelelő intézkedéseket kell hozniuk.

30 Következésképpen az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adandó válasz az, hogy:

— az irányelv 4. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az irányelv 6. cikkének (2)–(4) bekezdésében előírt védelmi intézkedéseket kizárólag azon területek vonatkozásában kell alkalmazni, amelyek — az irányelv 4. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdésével összhangban — szerepelnek a közösségi jelentőségű területeknek a Bizottság által az irányelv 21. cikkében előírt eljárás szerint jóváhagyott jegyzékében;

— az irányelv értelmében a közösségi jelentőségű területeknek a Bizottság számára megküldött javasolt nemzeti jegyzékében szereplő területek vonatkozásában — és különösen az elsődleges fontosságú élőhelyeket magukban foglaló vagy elsődleges fontosságú fajok élőhelyéül szolgáló területek — a tagállamoknak az irányelvben meghatározott védelem céljának megfelelő, az e területek nemzeti szintű ökológiai érdekének védelmére alkalmas intézkedéseket kell hozniuk.

A költségekről

- 31 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv 4. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az irányelv 6. cikkének (2)–(4) bekezdésében előírt védelmi intézkedéseket kizárólag azon területek vonatkozásában kell alkalmazni, amelyek — az irányelv 4. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdésével összhangban — szerepelnek a közösségi jelentőségű területeknek a Bizottság által az irányelv 21. cikkében előírt eljárás szerint jóváhagyott jegyzékében.

A 92/43 irányelv értelmében a közösségi jelentőségű területeknek a Bizottság számára megküldött javasolt nemzeti jegyzékében szereplő területek vonatkozásában — és különösen az elsődleges fontosságú élőhelyeket magukban foglaló vagy elsődleges fontosságú fajok élőhelyeül szolgáló területek vonatkozásában — a tagállamoknak az irányelvben meghatározott védelem céljának megfelelő, az e területek nemzeti szintű ökológiai érdekének védelmére alkalmas intézkedéseket kell hozniuk.

Aláírások